

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 16.01.2020 г.

Постъпило е искане от Ралица Негенцова – председател на Висшия адвокатски съвет, която на основание чл. 125 ЗСВ е предложила на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС да постанови тълкувателно решение, поради съществуваща противоречива съдебна практика по смисъла на чл. 124, ал. 1, предл. първо от ЗСВ по следния въпрос:

Длъжен ли е съдът служебно да следи за нищожността на правни сделки, които са от значение за решаване на правния спор, или следва да се произнесе по въпроса за нищожността само ако заинтересованата страна е направила съответно възражение за нищожност?

В искането е посочено, че по въпроса са налице две групи съдебни актове, постановени от различни състави на ВКС по аналогични казуси.

Според едното становище „нормите, уреждащи нищожността на сделките, са от императивен характер и за приложението им съдът следи служебно. Когато страна се позовава на договор, съдът е длъжен да провери неговата действителност от гледна точка на формалните основания за нищожност – форма, предмет, и без да има позоваване на нищожност“ (Решение № 384/02.11.2011 г. по гр. д. № 1450/2010 г. по описа на ВКС, Първо ГО).

Според другото становище, за да се произнесе съдът по въпроса за нищожността, той трябва да е въведен като част от предмета на делото чрез съответно възражение, заявено в преклузивните срокове, или по предявен инцидентен установителен иск (Решение № 305/27.04.2009 г. по гр. д. № 5803/2007 г. по описа на ВКС, Четвърто ГО; Решение № 202/27.02.2015 г. по т. д. № 4123/2013 г. по описа на ВКС, Второ ТО – и двете постановени по чл. 290 от ГПК).

С оглед горното и доколкото поставеният въпрос ангажира компетентността на Гражданската колегия и Търговската колегия на ВКС, на основание чл. 128, ал. 1 ЗСВ следва да бъде образувано тълкувателно дело пред Общото събрание на двете колегии.

Предвид изложеното

РАЗПОРЕЖДАМ:

I. Да се образува т. д. № 1/2020 г. по описа на ВКС, Гражданска и Търговска колегии, за приемане на тълкувателно решение по въпроса:

Длъжен ли е съдът служебно да следи за нищожността на правни сделки, които са от значение за решаване на правния спор, или следва да се произнесе по въпроса за нищожността само ако заинтересованата страна е направила съответно възражение за нищожност?

II. Определям комисия за изготвяне на проект за тълкувателно решение по т. д. № 1/2020 г. на ОСГТК в състав:

- съдия Светла Димитрова,
- съдия Борислав Белазелков, докладчик,
- съдия Вероника Николова.

III. Делото да се докладва на комисията за предприемане на действия по т. 7 от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на ВКС.

IV. Настоящото разпореждане, заедно с искането на председателя на Висшия адвокатски съвет, да се публикуват на вътрешния и външния сайт на ВКС – секция „Тълкувателни дела“.

**ЛОЗАН ПАНОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**